

DE NIEUWE
NEDERLANDSE

Zaterdag

HET ZEVENDE JAAR DER

HAAGSE
COURANT

den 17 January.

BATAAFSCHE VRYHEID.

DUITSCHLAND en aangrenzende Ryken.

EXTRACT van eenen brief uit WEENEN, van den 27 December. „Heden morgen te 10 uur is de aartshertog Karel onverwagt uit het leger hier aangekomen, en aan het paleis afgetreden. Hy brengt de voor onze stad zo zeer vertroostende ryding, dat met den generaal Moreau een stilland van wapenen voor 30 dagen gesloten is, op voorwaarde, dat wy Tirol tot op den bepaalden vrede tot waarborg zouden geven. Wy leven op nieuw in hoop, en niemand twyfelt, of de afzonderlyke vrede met Frankryk zal binnen weinige weeken gesloten worden. „Ons hoofdkwartier was reeds tot Lauff, aan deze zyde van Weis, terug getrokken. Men had aan alle vreemdingen en overtoelinge lieden in deze stad doen aanzeggen, binnen 3 dagen te vertrekken, en binnen 12 uur moest de lyt van al de ry- en trek-paerden gemaakt worden. De burgers betrekken de wagt, en de kersdagen hebben den arbeid aan de ophaalbruggen en poorten niet verhinderd. De boeren uit de omstreken zyn bezig met herstellen der linien van verdediging rondom de voorsteden en de wallen zyn met kanonen bezet. Het gansche hof stond gereed, om met de gardes naar Ofen te vertrekken. De kostbaare schilderyen waren gepakt, gelyk ook de schatkamer, de stadskas, welke ten minste 10 milioenen bevat, en de gemeene lands kassen moesten heden gesloten worden. De leveringen zyn verbaasd. De prins van Lichtenstein is verplicht van zyn heerlijkheid van Feldsperg alleen 800 kwintaalen hooi te leveren, en de andere landbezitters, naar evenredigheid. „De eerste Hongaarsche kolonne van 20,000 man is reeds doorgetrokken, en het overig gedeelte is in de omstreken. Het plan was, het leger tot Riederberg, tuschen Kersdorf en Sieghartskirchen, te doen terug trekken, alwaar men eene geconcentreerde positie zou nemen. Deze positie verweldigd wordende, zou men zig in de verschansingen voor Schänbrunn werpen, en van daar kon men weder in de verschansingen van Weenen terug trekken en ten minste tyd winnen, vooral zo als men gister vernomen heeft, dat de generaal Starray met 13 bataillons Boheemische troepen te Budweis is gekomen, terwyl 16 bataillons uit Italien op weg zyn. Er zyn derhalven veele lieden, die de wapenschorfing als te duur gekogt, beschouwen, terwyl anderen in onzen toestand er zeer te vreden over zyn. „WURZBURG, den 6 January. De bezetting der citadelle is heden morgen te 8 uur uitgetrokken; dezelve bestond uit 2150 man; zy is door onze stad getrokken en heeft den weg op Dettelbach en Kitzingen genomen. „HAMBURG, den 7 January. Reeds in de maand October laatsleden (zie ons dagblad van den 6 dierzelfde maand) de ontwerpen, welke heimlyk in de kabinetten gereed gemaakt werden, ontwikkeld, en de vereeniging en bedoelingen der Noordsche mogendheden aangekondigd hebbende, waren wy verre van er zodra de gevolgen van te kunnen berekenen. Men heeft de uitwerking van de zeer vernomende bescherming omtrent het zuiden van Italien gezien, het welk van alle vrees ontheven is; men heeft gezien, dat de Fransche regering aan de wenschen van Rusland en Pruisen heeft toegegeven, welken Napels, Rome, Piemont, Beieren en vele andere staten onder hunne garantie hebben gesteld, welke zekerheid aan deze twee mogendheden verschuldigd is. „Door eene dezer byzonderheden, die het einde van de nu afgelopen eeuw kenfchenyz, was het voor Paul I. voorbehouden, de eer der onzijdige vlaggen te herstellen, zig weder aan het systema te heften, het welk Rusland voor twintig Jaaren aannam, en daar door voor de zeestaaten van het vaste land te arbeiden; niet minder zal het hier door waar zyn, dat deze belangen wezenlyk zyn, en dat den kleinen staten er veel aan gelegen is, dat de groote mogendheden op zig nemen dezelve te doen gelden. „Wy hebben eenen Engelschen redenaar in het lagerhuis horen spreken van voorregten te handhaven, gegrond op de overmagt der Britsche zeemagt. Men moet der vaderlandgezindheid van den heere Sheridan regt doen, maar men moet tevens bekennen, dat het in zyne redevoering alleenlyk aankomt op voorregten gegrond op de magt; vereenigt deze titel dezelve? Voorzeker moet men niet verwagten, dat Groot-Brittanien gemaklyk zal besluiten, om van zyne hooge voorgevingen aftegaan, maar is het eene reden, waarom de staten van het vaste land zig er aan zouden onderwerpen? Al wat uitsluitlyk ten voordeele van eene natie tegen de regten en de belangen der anderen is, kan eene zekere during hebben, kan zig dan zelfs verlenen dat deze belangen het best gevoeld worden, doch moet vroeg of laat eenen eindpaal vinden. Tot den trap, waartoe de beschaafdheid beklommen is, kan niets vast bestendigs zyn, dan het geen het algemeen belang der leden van de groote maatschappij tot grondslag heeft. „Het is mogelyk, dat Engeland zig verbeeld, het vaste land te kunnen misien. De nieuwspapieren van Londen melden ons reeds, dat het in zyne magazynen voor twee jaaren scheepsbehoeften heeft. De courantiery van Londen kunnen zulke alleen van de admiraliteit hebben; en men kan zo wel de vertrouwlykheid als de juistheid van den inventaris bewonderen. Maar, genomen het gezegde was waar, zou het dan insgelyk van Londen niet de Engeland niets te vrezen had by de ganschyke vernietiging van zyne betrekkingen met het vaste land? Of zou het onmogelyk zyn, dat het vaste land ganschyk voor hetzelfde gesloten werd? Zouden de groote mogendheden van het vaste land verders geen middel hebben, om hetzelfde te treffen en te krenken? Eene coalitie ter Zee tegen Engeland zou van geen beter gevolg zyn, dan coalitie te lande tegen Frankryk geweest zyn, en nog zouden zyn. Maar is het moeylyk de Britsche Zee voor de Engelschen te sluiten, dan Portugal te ontnemen, hun zelfs de heerschappij der middenlandsche Zee te ontrukken, ten minste hen van de Levant te verwyderen? Zou de alles van geen gevolg voor hun kunnen zyn? En doet zig in de vereeniging van Rusland en Frankryk geen vooruitzicht van gevaar voor Groot-Brittanien op, mischien nog verwyderd, egter dreigend voor zyne magt? Het moet Paul I. meer aan de zoomen van den Hellespont dan in de golf van Finland vrezen. De Porte, met al zyne magt, zonder mogelykheid van tegentand aan de beschikking van de Rusfen en Franschen gelaten, zou de middelen volkomen maken, welken zy reeds hebben, om zig voor Groot-Brittanien magt gedugt te maken. „Het is genoeg, de mogelykheid der gebeurtnissen aantewyzen, van welken de waarfchyndheden niet berekend kunnen worden, volgens toevallige aangaven, maar van de welken de gevolgen van nu af door de beheerfchers van beide de Indiën geichat kunnen worden. „Laten wy egter hopen, dat de staten, wier magt deze groote omwenteling zou kunnen bewerken, tot verzekering van hunne belangen, andere middelen zullen vinden, dan verre afgelegene expedition, die te veel tranen en bloed aan Europa en Asia zouden kosten. Men moet in dit opzigt de vereeniging wel voorzien, welke Petersburg op dit oogenblik aanbiedt. Het is nu omtrent honderd Jaaren geleden, dat Peter de groote en Karel XII. het Noorden met hunne bloedige twisten begonnen te verwoesten: het is voor het menschedom troostlyk hunne opvolgers vereenigd te zien, ten einde zig niet de algemeene belangen van hunne volken bezig te houden. „Frankryk zelf zal, ondanks dien krygshaftigen en ondernemenden geest, die te alien tyde deszelfs karakter uitmaakte, en welken de omwenteling zo zeer verheven heeft, eerder middelen van behouding dan wegen van nieuwe overwinningen zoeken. De eerste Confult. van wiens wysheid geen beter blyk gegeven kan worden dan dat der vereeniging met Rusland, en welke de zending van den generaal Sprengporten zo zeer eert als de zegentekens, die hem omringen, de eerste Confult. die tot hier toe minder magtix van binnen dan van buiten is geweest, die egter het eerste jaar zynerragering door veel geregtigheid en groote weldaaden gekenmerkt heeft; maar die nooit heeft kunnen doen het geen hy wilde voor het welzyn van Frankryk; zal in den vrede de middelen vinden, welken hy nodig heeft, om al zyne bedoelingen te bereiken: en vermogend genoeg geworden zynde, om volkomen geregt te zyn, zal hy de groote verwagtingen, welken hy de Franschen heeft doen opvatten, wezenlyk maken. „In het eerste jaar der nu even afgelopen eeuw zag Frankryk eene gedagte verbindnis tegen zig uitherten, in welke de nayver van zyne vyanden zig bedekte onderhervoorwenzel van het staan van deszelfs Koning naar de algemeene monarchie. Wy mogen niet regt verwagten, dat in het eerste jaar der nu begonnen eeuw Frankryk deze gedagte verbindnis zal zien verdwynen, in welke de nayver van deszelfs vyanden meer invloed had, dan de zo dikwyls te kennen gegeven vrees van deszelfs vorderingen naar eene algemeene republiek of naar eene omwenteling in alle landen. „STUTGARD, den 8 January. Volgens een onzer dagbladen heeft de Keizer van Rusland gevraagd, dat de hertog del Parco zig naar Petersburg zou begeven in hoedanigheid van minifter van zyne Karholijke Majesteit. „Het overige gedeelte van den staf des corps van St. Suzanne moet heden en morgen hier komen. „Z W I T Z E R L A N D. „ZURICH, den 3 January. De beroemde predikant Lavater is gister des avonds te 4 uur overleden; 24 uren te voren had hy zyne spraak verloren, en zelfs zyne kennis. De dood van zyne schoonzuster, by welke hy zig in zyne laatsle oogenblikken had doen brengen, schynt den zynen veruast te hebben. Eenige dagen voor zynen dood diende hy nog vaerzen, die in tegenwoordigheid van zyne gemeente gelezen werden, en als zynen zwaantenzang verdienen in het licht te verschynen. „BAZEL, den 4 January. De wergewende raad heeft ge-decreteerd, dat het regt van Aubaine in Zwitserland geen plaats zal hebben, en dat al de erfnissen aan vreemdingen toegevallen, hun overgegeven zullen worden, mits dat in het vaderland dier vreemdingen de regten van Aubaine omtrent inwoners van Helvetie niet geoefend worden. „GROOT-BRITTANIEN. „LONDEN, den 5 January. De vertogen van ons hof tegen de coalitie ter zee zyn aan den lord Carysford, Britsche minifter te Berlyn, gezonden, die dezelve door den Russischen minifter aan het hof van Petersburg zal doen toekomen. Dezelve van geen goed gevolg zynde, zullen alle middelen in het werk gesteld worden, om den hoon, ons aangedaan, te wreken, ten opzichte der zaak van Cuxhaven en Ritzbuttel, en de arrestering der Engelsche matroozen. Men arbeid reeds met allen yver aan de vermeerdering van onze zeemagt. Al de schepen van 64 stukken en alle fregatten worden gewapend. „In de aanspraak des Konings aan zyn parlement op den 11 December, merkt men het volgende alleen als belangryk aan: „„Mylords en Heeren, zeide hy, het sequefter door Rusland op den eigendom onzer onderdaanen gelegd, „danks de traktaaten, en de gevangenneming der Engelsche matroozen in dat ryk, hebben by my gevoels verwekt, „in welke ongerwyfeld al myne onderdaanen deelen. „„Ik heb reeds de dringende maatregels genomen, en „het zal ten minste een geluk voor my zyn, dezelve te „zien ten uitvoer brengen; maar indien het nodig werd, de „eër en onafhanklykheid van 't britsch ryk tegen eenige „verbindnis, hoegenaamd, te onderfchonen en deszelfs reg-

men, hun zelfs de heerschappij der middenlandsche Zee te ontrukken, ten minste hen van de Levant te verwyderen? Zou de alles van geen gevolg voor hun kunnen zyn? En doet zig in de vereeniging van Rusland en Frankryk geen vooruitzicht van gevaar voor Groot-Brittanien op, mischien nog verwyderd, egter dreigend voor zyne magt? Het moet Paul I. meer aan de zoomen van den Hellespont dan in de golf van Finland vrezen. De Porte, met al zyne magt, zonder mogelykheid van tegentand aan de beschikking van de Rusfen en Franschen gelaten, zou de middelen volkomen maken, welken zy reeds hebben, om zig voor Groot-Brittanien magt gedugt te maken.

Het is genoeg, de mogelykheid der gebeurtnissen aantewyzen, van welken de waarfchyndheden niet berekend kunnen worden, volgens toevallige aangaven, maar van de welken de gevolgen van nu af door de beheerfchers van beide de Indiën geichat kunnen worden.

Laten wy egter hopen, dat de staten, wier magt deze groote omwenteling zou kunnen bewerken, tot verzekering van hunne belangen, andere middelen zullen vinden, dan verre afgelegene expedition, die te veel tranen en bloed aan Europa en Asia zouden kosten. Men moet in dit opzigt de vereeniging wel voorzien, welke Petersburg op dit oogenblik aanbiedt. Het is nu omtrent honderd Jaaren geleden, dat Peter de groote en Karel XII. het Noorden met hunne bloedige twisten begonnen te verwoesten: het is voor het menschedom troostlyk hunne opvolgers vereenigd te zien, ten einde zig niet de algemeene belangen van hunne volken bezig te houden.

Frankryk zelf zal, ondanks dien krygshaftigen en ondernemenden geest, die te alien tyde deszelfs karakter uitmaakte, en welken de omwenteling zo zeer verheven heeft, eerder middelen van behouding dan wegen van nieuwe overwinningen zoeken. De eerste Confult. van wiens wysheid geen beter blyk gegeven kan worden dan dat der vereeniging met Rusland, en welke de zending van den generaal Sprengporten zo zeer eert als de zegentekens, die hem omringen, de eerste Confult. die tot hier toe minder magtix van binnen dan van buiten is geweest, die egter het eerste jaar zynerragering door veel geregtigheid en groote weldaaden gekenmerkt heeft; maar die nooit heeft kunnen doen het geen hy wilde voor het welzyn van Frankryk; zal in den vrede de middelen vinden, welken hy nodig heeft, om al zyne bedoelingen te bereiken: en vermogend genoeg geworden zynde, om volkomen geregt te zyn, zal hy de groote verwagtingen, welken hy de Franschen heeft doen opvatten, wezenlyk maken.

In het eerste jaar der nu even afgelopen eeuw zag Frankryk eene gedagte verbindnis tegen zig uitherten, in welke de nayver van zyne vyanden zig bedekte onderhervoorwenzel van het staan van deszelfs Koning naar de algemeene monarchie. Wy mogen niet regt verwagten, dat in het eerste jaar der nu begonnen eeuw Frankryk deze gedagte verbindnis zal zien verdwynen, in welke de nayver van deszelfs vyanden meer invloed had, dan de zo dikwyls te kennen gegeven vrees van deszelfs vorderingen naar eene algemeene republiek of naar eene omwenteling in alle landen.

STUTGARD, den 8 January. Volgens een onzer dagbladen heeft de Keizer van Rusland gevraagd, dat de hertog del Parco zig naar Petersburg zou begeven in hoedanigheid van minifter van zyne Karholijke Majesteit.

Het overige gedeelte van den staf des corps van St. Suzanne moet heden en morgen hier komen.

Z W I T Z E R L A N D.

ZURICH, den 3 January. De beroemde predikant Lavater is gister des avonds te 4 uur overleden; 24 uren te voren had hy zyne spraak verloren, en zelfs zyne kennis. De dood van zyne schoonzuster, by welke hy zig in zyne laatsle oogenblikken had doen brengen, schynt den zynen veruast te hebben. Eenige dagen voor zynen dood diende hy nog vaerzen, die in tegenwoordigheid van zyne gemeente gelezen werden, en als zynen zwaantenzang verdienen in het licht te verschynen.

BAZEL, den 4 January. De wergewende raad heeft ge-decreteerd, dat het regt van Aubaine in Zwitserland geen plaats zal hebben, en dat al de erfnissen aan vreemdingen toegevallen, hun overgegeven zullen worden, mits dat in het vaderland dier vreemdingen de regten van Aubaine omtrent inwoners van Helvetie niet geoefend worden.

GROOT-BRITTANIEN.

LONDEN, den 5 January. De vertogen van ons hof tegen de coalitie ter zee zyn aan den lord Carysford, Britsche minifter te Berlyn, gezonden, die dezelve door den Russischen minifter aan het hof van Petersburg zal doen toekomen. Dezelve van geen goed gevolg zynde, zullen alle middelen in het werk gesteld worden, om den hoon, ons aangedaan, te wreken, ten opzichte der zaak van Cuxhaven en Ritzbuttel, en de arrestering der Engelsche matroozen. Men arbeid reeds met allen yver aan de vermeerdering van onze zeemagt. Al de schepen van 64 stukken en alle fregatten worden gewapend.

In de aanspraak des Konings aan zyn parlement op den 11 December, merkt men het volgende alleen als belangryk aan: „„Mylords en Heeren, zeide hy, het sequefter door Rusland op den eigendom onzer onderdaanen gelegd, „danks de traktaaten, en de gevangenneming der Engelsche matroozen in dat ryk, hebben by my gevoels verwekt, „in welke ongerwyfeld al myne onderdaanen deelen. „„Ik heb reeds de dringende maatregels genomen, en „het zal ten minste een geluk voor my zyn, dezelve te „zien ten uitvoer brengen; maar indien het nodig werd, de „eër en onafhanklykheid van 't britsch ryk tegen eenige „verbindnis, hoegenaamd, te onderfchonen en deszelfs reg-

men, hun zelfs de heerschappij der middenlandsche Zee te ontrukken, ten minste hen van de Levant te verwyderen? Zou de alles van geen gevolg voor hun kunnen zyn? En doet zig in de vereeniging van Rusland en Frankryk geen vooruitzicht van gevaar voor Groot-Brittanien op, mischien nog verwyderd, egter dreigend voor zyne magt? Het moet Paul I. meer aan de zoomen van den Hellespont dan in de golf van Finland vrezen. De Porte, met al zyne magt, zonder mogelykheid van tegentand aan de beschikking van de Rusfen en Franschen gelaten, zou de middelen volkomen maken, welken zy reeds hebben, om zig voor Groot-Brittanien magt gedugt te maken.

Het is genoeg, de mogelykheid der gebeurtnissen aantewyzen, van welken de waarfchyndheden niet berekend kunnen worden, volgens toevallige aangaven, maar van de welken de gevolgen van nu af door de beheerfchers van beide de Indiën geichat kunnen worden.

Laten wy egter hopen, dat de staten, wier magt deze groote omwenteling zou kunnen bewerken, tot verzekering van hunne belangen, andere middelen zullen vinden, dan verre afgelegene expedition, die te veel tranen en bloed aan Europa en Asia zouden kosten. Men moet in dit opzigt de vereeniging wel voorzien, welke Petersburg op dit oogenblik aanbiedt. Het is nu omtrent honderd Jaaren geleden, dat Peter de groote en Karel XII. het Noorden met hunne bloedige twisten begonnen te verwoesten: het is voor het menschedom troostlyk hunne opvolgers vereenigd te zien, ten einde zig niet de algemeene belangen van hunne volken bezig te houden.

Frankryk zelf zal, ondanks dien krygshaftigen en ondernemenden geest, die te alien tyde deszelfs karakter uitmaakte, en welken de omwenteling zo zeer verheven heeft, eerder middelen van behouding dan wegen van nieuwe overwinningen zoeken. De eerste Confult. van wiens wysheid geen beter blyk gegeven kan worden dan dat der vereeniging met Rusland, en welke de zending van den generaal Sprengporten zo zeer eert als de zegentekens, die hem omringen, de eerste Confult. die tot hier toe minder magtix van binnen dan van buiten is geweest, die egter het eerste jaar zynerragering door veel geregtigheid en groote weldaaden gekenmerkt heeft; maar die nooit heeft kunnen doen het geen hy wilde voor het welzyn van Frankryk; zal in den vrede de middelen vinden, welken hy nodig heeft, om al zyne bedoelingen te bereiken: en vermogend genoeg geworden zynde, om volkomen geregt te zyn, zal hy de groote verwagtingen, welken hy de Franschen heeft doen opvatten, wezenlyk maken.

In het eerste jaar der nu even afgelopen eeuw zag Frankryk eene gedagte verbindnis tegen zig uitherten, in welke de nayver van zyne vyanden zig bedekte onderhervoorwenzel van het staan van deszelfs Koning naar de algemeene monarchie. Wy mogen niet regt verwagten, dat in het eerste jaar der nu begonnen eeuw Frankryk deze gedagte verbindnis zal zien verdwynen, in welke de nayver van deszelfs vyanden meer invloed had, dan de zo dikwyls te kennen gegeven vrees van deszelfs vorderingen naar eene algemeene republiek of naar eene omwenteling in alle landen.

STUTGARD, den 8 January. Volgens een onzer dagbladen heeft de Keizer van Rusland gevraagd, dat de hertog del Parco zig naar Petersburg zou begeven in hoedanigheid van minifter van zyne Karholijke Majesteit.

Z W I T Z E R L A N D.

ZURICH, den 3 January. De beroemde predikant Lavater is gister des avonds te 4 uur overleden; 24 uren te voren had hy zyne spraak verloren, en zelfs zyne kennis. De dood van zyne schoonzuster, by welke hy zig in zyne laatsle oogenblikken had doen brengen, schynt den zynen veruast te hebben. Eenige dagen voor zynen dood diende hy nog vaerzen, die in tegenwoordigheid van zyne gemeente gelezen werden, en als zynen zwaantenzang verdienen in het licht te verschynen.

BAZEL, den 4 January. De wergewende raad heeft ge-decreteerd, dat het regt van Aubaine in Zwitserland geen plaats zal hebben, en dat al de erfnissen aan vreemdingen toegevallen, hun overgegeven zullen worden, mits dat in het vaderland dier vreemdingen de regten van Aubaine omtrent inwoners van Helvetie niet geoefend worden.

GROOT-BRITTANIEN.

LONDEN, den 5 January. De vertogen van ons hof tegen de coalitie ter zee zyn aan den lord Carysford, Britsche minifter te Berlyn, gezonden, die dezelve door den Russischen minifter aan het hof van Petersburg zal doen toekomen. Dezelve van geen goed gevolg zynde, zullen alle middelen in het werk gesteld worden, om den hoon, ons aangedaan, te wreken, ten opzichte der zaak van Cuxhaven en Ritzbuttel, en de arrestering der Engelsche matroozen. Men arbeid reeds met allen yver aan de vermeerdering van onze zeemagt. Al de schepen van 64 stukken en alle fregatten worden gewapend.

In de aanspraak des Konings aan zyn parlement op den 11 December, merkt men het volgende alleen als belangryk aan: „„Mylords en Heeren, zeide hy, het sequefter door Rusland op den eigendom onzer onderdaanen gelegd, „danks de traktaaten, en de gevangenneming der Engelsche matroozen in dat ryk, hebben by my gevoels verwekt, „in welke ongerwyfeld al myne onderdaanen deelen. „„Ik heb reeds de dringende maatregels genomen, en „het zal ten minste een geluk voor my zyn, dezelve te „zien ten uitvoer brengen; maar indien het nodig werd, de „eër en onafhanklykheid van 't britsch ryk tegen eenige „verbindnis, hoegenaamd, te onderfchonen en deszelfs reg-

